УДК 636.2.084

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ГОДІВЛІ ГЛИБОКОПОРОСНИХ СВИНОМАТОК ВІКОМ ДО 2-Х РОКІВ

Рецензенти: док-р с.-г. наук РФ. Михальченко С.А.; канд. с.-г. наук Саприкін В.О.

Л.Є. Берестова
Інститут тваринництва НААНУ

У статті викладено результати досліду з вивчення різної концентрації поживних речовин в 1 кг корму в годівлі глибокопоросних свиноматок віком до 2-х років. Встановлено, що годівля свиноматок (до 2 років) великої білої породи за концентрацією поживних речовин в 1 кг корму не може бути однаковою упродовж усього періоду поросності. Вона має бути поліпшена, починаючи з 75 доби поросності. Годівля поросних свиноматок в останню третину поросності комбікормом, склад якого збалансовано до норм для маток, що лактують, позитивно впливає на їх молочність, збільшуючи її на 16 кг, підвищує великоплідність поросят на 4,5 % і живу масу при відлученні (45 діб) на 13,8 %.

Ключові слова: **глибокопоросні свиноматки, молочність, поживні речовини, багатоплідність, великоплідність, маса гнізда, перетравність.**

Дослідження, які були проведенні як у нашій країн, так і за кордоном, свідчать про необхідність двофазової годівлі свиноматок залежно від стадії їх відтворювального циклу, умов годівлі, утримання та інших чинників [3-4].

Наші рекомендації щодо годівлі поросних свиноматок ґрунтуються на єдиному за концентрацією поживних речовин раціоні протягом усього періоду поросності [2]. При цьому рекомендується у період 84-114 діб збільшити добову норму одного і того ж корму на 15- 20 %. Такий підхід простий та зручний. Але збільшення корму у період 75-115 діб поросності, як свідчать дослідження [5] стає причиною збільшення жирової тканини, зниження кількості секреторних клітин у молочній залозі і молочної продуктивності. Тому оптимальна годівля поросних свиноматок має бути більш гнучкою, норми поживних речовин у повному обсязі мають відповідати потребам, як для росту самої матері, так і розвитку приплоду. При розробці норм поживних речовин для поросних маток м'ясного типу було доведено, що збільшення концентрації амінокислот і білка у раціоні глибокопоросних свиноматок сприяє збільшенню частки білка в прирості і обмежує ожиріння [5]. Практика закордонних фахівців, наприклад Голландії, свідчить, що починаючи з 85 її доби поросності свиноматок слід годувати комбікормом, склад якого збалансовано до норм маток, що лактують [1]. Усе це стало підставою для проведення досліджень з уточнення норм концентрації поживних речовин в 1 кг корму для глибокопоросних свиноматок великої білої породи.

Матеріали та методи досліджень. Дослід проводили на свиноматках великої білої породи з живою масою 164 - 167 кг у ДП ДГ "Кутузівка" ІТ НААНУ.

За принципом аналогів було відібрано 12 голів свиноматок (до 2 років) і сформовано дві групи, по 6 голів у кожній. До 100-ї доби поросності маток утримували груповим способом. Годівлю проводили з корит; фронт годівлі 0,5 метра на голову. Режим годівлі у всіх групах – дворазовий. Облік кормів та їх залишків проводили щодобово.

При визначенні оптимальної концентрації поживних речовин в 1 кг комбікормів (в останній період поросності) враховували наступні показники:

тривалість поросності, багатоплідність, великоплідність, кількість та жива маса поросят при народженні у 21- та 45-добовому віці, молочність маток. На 100-у добу поросності свиноматок (до 2 років) був проведений балансовий дослід із вивчення перетравності поживних речовин та балансу азоту, кальцію і фосфору.

Матки як контрольної, так і дослідної групи у перший період поросності (84 доби) отримували комбікорм, в якому норма концентрації поживних речовин відповідала існуючим нормам годівлі [8]. Тип годівлі – концентратний. До раціонів маток включали корми типові для лісостепової зони України. У другу половину поросності (останні 30 діб) свиноматкам другої дослідної групи згодовували комбікорм, склад якого був збалансований до норм маток, що лактують (табл.1). Тобто, концентрація поживних речовин в 1 кг корму була підвищена, порівняно з тваринами першої групи.

1. Рецепти комбікормів для поросних свиноматок

у відсотках

Інгредієнти	I група		II група	
	легко-поросні	глибоко-поросні	легко-поросні	глибоко-поросні
Ячмінь	40	40	40	32,5
Кукурудза	40	40	40	32,5
Висівки пшеничні	15	15	15	15
Добавка	5	5	5	20
В 1 кг комбікорму міститься:				
ЕКО	1,1	1,1	1,1	1,2
Обмінної енергії, МДж	11,25	11,25	11,25	12,13
Сирого протеїну, г	120	120	120	150
Сирого жиру, г	24,8	24,8	24,8	27,55
Клітковини, г	45,8	45,8	45,8	54,65
Лізину, г	4,45	4,45	4,45	7,48
Метіоніну+цистину, г	3,8	3,8	3,8	4,68
Сухої речовини, г	857	857	857	856
Са, г	7,1	7,1	7,1	9,2
Р, г	5,1	5,1	5,1	5,0

Годівля свиноматок контрольної групи ґрунтувалася на однаковому за концентрацією поживних речовин раціоні протягом всього періоду поросності. У період 84-114 діб добову норму корму збільшили на 29 % для маток першої групи, не змінюючи концентрацію поживних речовин в 1 кг корму, а свиноматкам другої групи згодовували комбікорм, в якому концентрацію поживних речовин збільшили в 1 кг корму, а в кількісному виразі збільшення корму не передбачалося.

Результати досліджень. Параметри споживання комбікорму (I група – 2,7 кг і 3,4 кг, II група 2,7 кг і 2,75 кг) свідчать (табл.2), що протеїнова, амінокислотна поживність раціонів свиноматок усіх груп була практично однаковою в межах нормативних вимог.

Аналізуючи прирости живої маси свиноматок за перший період поросності (табл.3), слід зазначити, що перевага була за тваринами контрольної групи на 2,7

кг, або на 7,7 %. Інша за характером ситуація стосовно втрат живої маси за період лактації спостерігалась у свиноматок дослідної групи у період із 5 доби лактації

2. Поживність раціонів

У раціоні міститься	I група		II група	
	легко-поросні	глибоко-поросні	легко-поросні	глибоко-поросні
Сухої речовини, г	2313,9	2913,8	2313,9	2354,0
ЕКО	3,1	3,8	3,1	3,3
Обмінної енергії, МДж	30,37	38,25	30,37	33,35
Сирого протеїну, г	324	408	324	412,5
Сирої клітковини, г	123,66	155,72	123,66	150,28
Лізину, г	12,0	15,13	12,0	20,57
Метіоніну+цистину, г	10,26	12,92	10,26	12,87
Кальцію, г	19,1	24,14	19,1	25,3
Фосфору, г	13,7	17,3	13,7	13,7

3. Зміна живої маси свиноматок за період поросності й лактації (M±m)

у кілограмах

Жива маса		Група	
		I	II
При постановці на дослід		163,6±4,81	167±1,32
На 5 добу після опоросу		198,8±3,98	199,5±3,82
На 45 добу після опоросу		166,8±7,26	170,1±8,17
Приріст за період поросності, кг		35,2±3,29	32,5±3,16
Втрати живої маси за період лактації	кг	30,67±2,79	29,3±1,52
	%	15,67	14,7

по 45 добу. У цей період втрати живої маси у свиноматок дослідної групи на 0,96 кг або на 0,97 % були менші, ніж у маток контрольної групи.

Порівнюючи між собою дані свиноматок за великоплідністю поросят, які одержували комбікорм із підвищеним рівнем концентрації поживних речовин в 1 кг корму в останній період поросності, слід зазначити, що жива маса поросят при народженні переважала контрольних поросят за наведеним показником на 4,5 % (табл.4).

4. Продуктивність свиноматок (до 2 років) і розвиток поросят (M±m)

Показник	Групи	
	I	II
Народилось живих поросят, голів	8,5±0,56	9,3±0,92
Великоплідність, кг	1,55±0,1	1,62±0,07
Жива маса 1 поросяти на 21 добу, кг	4,73±0,41	5,79±0,68
Кількість голів у 21-добовому віці, голів	7,3±0,76	8,7±0,56
Маса гнізда у 45-добовому віці, кг	57,88±5,01	91,75±5,3
Жива маса 1 поросяти при відлученні, кг	9,92±0,6	11,29±1,31
Молочність, кг	34,5±6,3	50,1±6,56

Аналогічна ситуація характерна і для молочної продуктивності свиноматок у період з 1-ї по 21-ту добу лактації. Порівняння між собою даних молочної продуктивності свиноматок контрольної групи свідчить, що на 21 добу лактації

останні (на 31 %) перевищували за цим показником своїх ровесниць. У 21-добовому віці поросята дослідної групи перебільшували за живою масою поросят від свиноматок контрольної групи відповідно на 1 кг або на 21 %.

Після відлучення поросят від свиноматок у 45-добовому віці їх ріст не змінився – про це свідчать дані зважування в цьому віці. Вищі показники живої маси, порівняно до поросят контрольної групи, були у молодняку дослідної групи, відповідно на 1,37 кг, або на 13,8 % ($p< 0,001$).

Про вплив підвищеної (порівняно з існуючими нормами) концентрації поживних речовин в 1 кг корму для свиноматок в останній період поросності можна зробити висновки на підставі даних обмінного досліду, який був проведений на матках на 100-ту добу поросності.

Аналіз одержаних даних (табл.5) показав, що перетравність поживних речовин у свиноматок як першої, так і другої групи була достатньо високою: коефіцієнти перетравності сухих речовин були в межах 75 – 80 %, органічних речовин 82 – 84 %, сирого протеїну 69 – 80 %, безазотистих екстрактивних речовин 83 – 88 %, сирого жиру 60 – 70 %. Перетравність клітковини піддослідними тваринами була порівняно нижчою і коливалась від 19 % до 21 %.

5. Перетравність поживних речовин поросними свиноматками (на 1 голову; M±m)

у відсотках

Показники	Групи	
	1	II
Органічна речовина	81,95±0,65	84,82±6,59
Сирий протеїн	69,24±3,85	79,69±0,84
Сирий жир	70,55±4,15	59,85±10,38
Сира кліткова	18,72±1,76	21,42±3,16
БЕР	87,75±0,66	82,6±0,86
Використання від прийнятого		
Азоту	36,07±8,42	50,13±4,46
Кальцію	52,54±2,92	62,7±8,42
Фосфору	49,21±5,27	54,46±2,96

Треба зазначити, що перетравність протеїну знаходилась у прямій залежності від його концентрації в 1 кг комбікорму. Кількість азоту, що утримався в організмі відносно прийнятого, була більша на 14 % у свиноматок дослідної групи.

Таку ж тенденцію спостерігали і щодо використання кальцію та фосфору (відповідно більша у порівнянні з контролем на 9,4 % і на 5,25 %).

Висновки:

1. Підвищений рівень концентрації поживних речовин в 1 кг корму для свиноматок в останню третину поросності позитивно вплинув на молочність маток, збільшуючи її на 16 кг, підвищив великоплідність поросят на 4,5 % і живу масу при відлученні на 13,8 %.

2. При збільшенні концентрації поживних речовин в 1 кг корму порівняно з контролем підвищується утримання азоту в організмі в останні 30 днів поросності, як у г/голову. за добу так і у відсотках від прийнятого.

Бібліографічний список

1. Рядчиков В.Г. Нормы и рационы сельскохозяйственных животных. Методология, ошибки, перспективы / В.Г. Рядчиков // С.-х. биология, № 4. – 2006.–С. 17-69.

2. Калашников А.П. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных / А.П Калашников, Н.М Клейменов.–М.: Агропромиздат, 1985. – 352 с.

3. Продуктивность свиноматок и способы ее повышения / [Л.М. Матюхина, Е.Г Федорчук, Г.С. Походня, А.А. Шапошников]. – Белгород, 2004.–162 с.

4. Походня Г.С. Теория и практика воспроизводства и выращивания свиней / Г.С Походня .– М.: Агропромиздат, 1990. – 272 с.

5. Changes in weight and composition in various tissues of pregnant gilts and their nutritional implications / [F. Wu., G.Ji., J.R. Blanton, S.W. Kim] // J/ Anim., 2005. –83: –S. 366-375.

НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ КОРМЛЕНИЯ ГЛУБОКОСУПОРОСНЫХ СВИНОМАТОК В ВОЗРАСТЕ ДО 2-Х ЛЕТ

Берестовая Л.Е., Институт животноводства НААНУ

В статье изложены результаты опыта по изучению разной концентрации питательных веществ в 1 кг корма в кормлении глубокосупоросных свиноматок до 2- х лет. Установлено, что кормление свиноматок (до 2 лет) крупной белой породы по концентрации питательных веществ в 1 кг корма не может быть одинаковой на протяжении всего периода супоросности. Она должна быть улучшена, начиная с 75 суток супоросности. Кормление супоросных свиноматок в последнюю треть супоросности комбикормом, состав которого сбалансирован по нормам для лактирующих маток, положительно повлиял на молочность их маток, увеличив её на 16 кг, повысив крупноплодность поросят на 4,5 % и живую массу при отъёме (45 дней) на 13,8 %.

Ключевые слова: глубокосупоросные свиноматки, молочность, питательные вещества, многоплодность, крупноплодность, масса гнезда, переваримость.

CERTAIN PECULIARITIES OF FEEDING LATE-PREGNANCY SOWS AT AGE OF UP TO 2 YEARS

Berestovaya L.E., Institute of Animal Science of the Ukrainian Academy of Agricultural Sciences

The article presents the results of the experiment to study various concentrations of nutrients per kg feed in feeding late-pregnancy sows at age of up to 2 years. It has been established that feeding of Large White sows cannot be the same regarding the nutrient concentration per kg feed during the entire pregnancy period. It must be increased starting from the 75th day of gestation. Feeding the pregnant sows in the last third of gestation with combined feeds whose composition was balanced in accordance with the allowances for lactating sows had a positive effect on the sows' milkability, improving it by 16 kg and increasing piglet weight at birth by 4.5% and pig liveweight at weaning (45 days) by 13.8%.

Key words: late-pregnancy sows, milkability, nutrients, litter size, piglet liveweight at birth, litter weight, digestibility.